TELŠIŲ MIESTO S. DAUKANTO IR KARALIAUS MINDAUGO G. ESANČIŲ ŽELDINIŲ EKSPERTINIS VERTINIMAS

Įvertinus Telšių miesto S. Daukanto ir Karaliaus Mindaugo gatvėse esančius želdinius, galima konstatuoti, kad:

1) minėtoje teritorijoje auga 91 medis (*92 kamienai*), priklausantis 6 taksonams. Spygliuočių yra 2 vnt., kietųjų lapuočių - 21 vnt. (22 kamienai), minkštųjų lapuočių – 68 vnt.;

2) vidutinis visų vertintų medžių aukštis – 9 m (*nuo 4 iki 17 m H*), vidutinis skersmuo – 30 cm (*nuo 7 iki 61 cm D*);

3) vertinant želdinių būklę pagal „*Želdinių atkuriamosios vertės įkainiuose*“ nurodomą būklės vertinimo (*4 balais*) metodiką, 29 medžių kamienai yra geros, 44 vnt. – patenkinamos, 14 vnt. – nepatenkinamos, 5 vnt. - blogos būklės;

4) pagal „*Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams*“ priedo 11 punktą, saugotini ≥12 cm skersmens vertingesni medžiai. Tokiu būdu saugotini 90 medžių kamienų;

5) želdinių atkuriamoji vertė (42 427,5 euro) paskaičiuota vadovaujantis „*Želdinių atkuriamosios vertės įkainiais*“;

6) vadovaujantis LR Želdynų įstatymo 13 str. 3 p. 3 pp., esant motyvuotam poreikiui, 17 medžių kamienų būtų galima šalinti neatlygintinai, tačiau rekomenduojame pašalinti tik 6 blogiausios būklės medžius;

7) vykdant Telšių miesto S. Daukanto ir Karaliaus Mindaugo g. tvarkymo darbus, apsaugant paliekamus medžius, reikėtų vadovautis gerąja tokių darbų praktika bei „*Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklėmis*“, kurios nustato želdinių apsaugos reikalavimus, privalomus žemės savininkams, valdytojams ir naudotojams, taip pat fiziniams ir juridiniams asmenims, vykdantiems statybos darbus valstybinėje ir privačioje žemėje;

8) vadovaujantis „*Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašu*“ analizuojant želdinių būklę vertinama jų fizinė ir fiziologinė būklė, želdinių poveikis aplinkai bei jų esamas žalingas poveikis ir (ar) galintis atsirasti žalingas poveikis ateityje.

Galima teigti, kad aukščiau minėti saugotini želdiniai atitinka augimo vietos ekologinėms sąlygoms, jų laja ir/ar metiniai ūgliai atitinka medžių amžių, taikytas priežiūros (*lajų formavimo*) priemones ir medžių dendrometrinius parametrus.

Šie medžiai, kaip ir bet kurie kiti Telšių m. želdiniai, prisideda prie mikroklimato optimizavimo, apsaugos nuo oro taršos, vandens ar vėjo sukeliamos dirvos erozijos stabdymo, apsaugos nuo triukšmo, o geros ir jai artimos būklės medžiai aplinkos estetikai turi neabejotiną teigiamą poveikį. Tuo tarpu, blogos ir nepatenkinamos būklės medžiai, su didelėmis žaizdomis, išreikštais puviniais, defoliacija, sausomis šakomis, aplinkos estetikai turi neigiamą poveikį;

9) Rekomenduoju, vykdant Telšių miesto S. Daukanto ir Karaliaus Mindaugo g. tvarkymo darbus, išanalizuoti saugotinų medžių palikimo galimybes ir esant galimybei, stengtis bent sveikiausius ir vertingiausius medžius išsaugoti.

Nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas (Nr.(26)-NŽE-4) _____ Julius Bačkaitis
2026.02.17

1 priedas

DUOMENYS APIE MEDŽIUS

Nr.	Rūšis	H, m	D, cm	Būklė	Pastabos	Ūkinė priemonė	Saugotinumas	Prelim. atkurvertė, €
1	Uosis paprastasis	7	33	4	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys	kirsti 1 eilėje	S	231,00
2	Uosis paprastasis	7	34	2	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	714,00
3	Uosis paprastasis	7	22	2	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	462,00
4	Uosis paprastasis	6	23	2	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	483,00
5	Uosis paprastasis	9	42	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	882,00
6	Liepa mažalapė	10	26	2	netinkamas genėjimas		S	351,00
7	Liepa mažalapė	10	27	2	netinkamas genėjimas		S	364,50
8	Liepa mažalapė	10	31	1			S	558,00
9	Uosis paprastasis	10	40	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, yra drevių		S	840,00
10	Uosis paprastasis	9	32	3	2 kamienai, netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	448,00
	Uosis paprastasis	10	30	2	netinkamas genėjimas		S	630,00
11	Uosis paprastasis	6	25	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	525,00
12	Uosis paprastasis	6	27	2	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	567,00
13	Uosis paprastasis	6	31	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais		S	651,00
14	Uosis paprastasis	6,5	28	2	netinkamas genėjimas		S	588,00
15	Liepa mažalapė	7	31	2	netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	418,50
16	Uosis paprastasis	7	27	2	netinkamas genėjimas		S	567,00
17	Uosis paprastasis	6,5	31	3	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	434,00
18	Uosis paprastasis	6,5	37	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	777,00
19	Uosis paprastasis	6	25	2	netinkamas genėjimas		S	525,00
20	Liepa mažalapė	6,5	25	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	337,50
21	Uosis paprastasis	7	28	2	netinkamas genėjimas		S	588,00
22	Ąžuolas paprastasis	8	20	1			S	560,00
23	Liepa mažalapė	10	25	2	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	337,50
24	Liepa mažalapė	4	13	3	yra sausų šakų, skurdus (-i)		S	117,00
25	Liepa mažalapė	5	13	3	yra sausų šakų, skurdus (-i)		S	117,00
26	Liepa mažalapė	8	20	2	skurdus (-i)		S	270,00
27	Liepa didžialapė	5,5	12	2	netinkamas genėjimas		S	162,00
28	Liepa didžialapė	7	18	1			S	324,00
29	Liepa didžialapė	7	22	1			S	396,00
30	Liepa mažalapė	10	28	2	yra drevių, pasviręs 15°		S	378,00
31	Liepa mažalapė	9	23	1			S	414,00

32	Liepa mažalapė	7	24	2	skurdus (-i)		S	324,00
33	Liepa mažalapė	11	34	2	yra drevių		S	459,00
34	Liepa mažalapė	11	26	1			S	468,00
35	Liepa mažalapė	10	26	3	kamieno žaizda (-os), žaizdos stambiose šakose, medienos puvinys		S	234,00
36	Liepa mažalapė	12	31	1			S	558,00
37	Liepa mažalapė	12	34	1			S	612,00
38	Liepa mažalapė	12	35	2	yra drevių		S	472,50
39	Liepa mažalapė	14	40	1			S	720,00
40	Liepa mažalapė	10	34	4	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys, yra drevių	kirsti 1 eilėje	S	153,00
41	Liepa mažalapė	9	24	3	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys	kirsti 1 eilėje	S	216,00
42	Liepa mažalapė	6	16	3	medienos puvinys, skurdus (-i)		S	144,00
43	Liepa mažalapė	5	18	2	skurdus (-i)		S	243,00
44	Liepa mažalapė	5	17	4	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys	kirsti 1 eilėje	S	76,50
45	Liepa mažalapė	7	22	2	yra drevių		S	297,00
46	Liepa mažalapė	6	19	3	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	171,00
47	Liepa mažalapė	8	20	1			S	360,00
48	Liepa mažalapė	12	41	1			S	738,00
49	Liepa mažalapė	7	20	3	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	180,00
50	Liepa mažalapė	10	38	2	yra drevių		S	513,00
51	Liepa mažalapė	10	26	2	yra drevių		S	351,00
52	Liepa mažalapė	8	23	1			S	414,00
53	Liepa mažalapė	7	25	3	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	225,00
54	Liepa didžialapė	11	38	1			S	684,00
55	Liepa mažalapė	11	38	1			S	684,00
56	Liepa mažalapė	10	30	2	kamieno žaizda (-os), yra drevių		S	405,00
57	Liepa mažalapė	13	34	2	kamieno žaizda (-os)		S	459,00
58	Liepa didžialapė	12	34	1			S	612,00
59	Liepa mažalapė	10	28	4	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys, pasviręs 15°	kirsti 1 eilėje	S	126,00
60	Liepa mažalapė	13	38	1			S	684,00
61	Liepa mažalapė	13	42	1	pasviręs 15°		S	756,00
62	Liepa mažalapė	12	29	1			S	522,00
63	Liepa mažalapė	11	28	2	yra drevių		S	378,00
64	Ąžuolas paprastasis	15	46	3	yra drevių		S	644,00
65	Uosis paprastasis	15	61	2	yra sausų šakų		S	1281,00
66	Ąžuolas paprastasis	17	54	2	žaizdos stambiose šakose		S	1134,00
67	Liepa mažalapė	17	40	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, yra drevių		S	540,00
68	Liepa mažalapė	15	44	2	yra drevių		S	594,00
69	Liepa mažalapė	15	42	2	medienos puvinys, yra drevių, žiemospirgis		S	567,00
70	Liepa didžialapė	8	25	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	337,50
71	Liepa mažalapė	10	34	2	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	459,00
72	Liepa didžialapė	9	35	3	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas,		S	315,00

					medienos puvinys			
73	Liepa mažalapė	11	36	2	kamieno žaizda (-os), medienos puvinys		S	486,00
74	Liepa mažalapė	11	40	3	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	360,00
75	Liepa didžialapė	10	24	1			S	432,00
76	Liepa mažalapė	11	34	2	yra drevių		S	459,00
77	Liepa didžialapė	10	28	1			S	504,00
78	Liepa didžialapė	11	37	1			S	666,00
79	Liepa mažalapė	12	41	4	medienos puvinys, sausa viršūnė, yra sausų šakų	kirsti 1 eilėje	S	184,50
80	Liepa mažalapė	11	42	2	yra drevių, žiemospirgis		S	567,00
81	Liepa mažalapė	12	43	2	žaizdos stambiose šakose, yra drevių		S	580,50
82	Liepa didžialapė	9	39	1			S	702,00
83	Liepa didžialapė	12	38	1			S	684,00
84	Liepa didžialapė	6	15	1			S	270,00
85	Eglė dygioji f. glauca	6	9	2	skurdus (-i)		N	
86	Liepa didžialapė	7	23	1			S	414,00
87	Liepa didžialapė	10	27	1			S	486,00
88	Liepa didžialapė	6,5	19	1			S	342,00
89	Uosis paprastasis	6	7	1			N	
90	Maumedis sibirinis	9	29	1			S	812,00
91	Liepa mažalapė	7	39	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, yra drevių		S	351,00
	Viso:							**42.427,50**

*****<u>Pastaba</u>*: 1 – gera būklė, 2 – patenkinama, 3 - nepatenkinama, 4 - bloga, 5 - žuvęs.* **S** – saugotinas medis, **N** – nesaugotinas medis

***Nustatant medžių saugotinumą - <u>neatsižvelgta</u> į antžemines ir požemines komunikacijas bei jų apsaugos zonas.*

2 priedas

Būklės vertinimo kriterijai		Būklės vertinimas	
		Pagrindimas	Išvada
1. Želdinių fizinė būklė	1.1. fitosanitarinė būklė ir kamieno pažeidimai	Pateikta želdinių inventorizavimo duomenyse	Medžių šalinimas bus numatytas Užsakovo pateiktuose techninio projekto sprendiniuose
	1.2. atitiktis vietos ekologinėms sąlygoms	Atitinka	
	1.3. gyvybinė erdvė	Daugumai pakankama, stelbiami medžiai nurodyti želdinių inventorizavimo duomenyse	
2. Želdinių fiziologinė būklė	2.1. bendras lajos išsivystymas	Adekvatus medžių amžiui, sanitarinei būklei ir augimo vietai	
	2.2. metinių ūglių prieaugis	Adekvatus medžių amžiui, sanitarinei būklei ir augimo vietai	
3. Želdinių poveikis aplinkai	3.1. svarba mikroklimatui optimizuoti	Prisideda prie to, kaip ir visi kiti Telšių m. medžiai	
	3.2. apsauga nuo oro taršos	Prisideda prie to, kaip ir visi kiti Telšių m. medžiai	
	3.3. apsauga nuo vandens ar vėjo sukeliamos dirvos erozijos	Prisideda prie to, kaip ir visi kiti Telšių m. medžiai	
	3.4. biologinės įvairovės palaikymas	Prisideda prie to, kaip ir visi kiti Telšių m. medžiai	
	3.5. apsauga nuo triukšmo	Prisideda prie to, kaip ir visi kiti Telšių m. medžiai	
	3.6. poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui	Prisideda prie to, kaip ir visi kiti Telšių m. medžiai	
4. Želdinių daromas žalingas poveikis – dabar ir (ar) ateityje	4.1. medžių padėtis atsižvelgiant į elektros oro linijas ir jų apsaugos zonas	Medžiai patenkantys į energetikos objektų apsaugos zonas yra nesaugotini	šalintini pagal poreikį, atsižvelgiant į daromą ar tikėtiną žalą
	4.2. medžių ir krūmų padėtis atsižvelgiant į požeminius inžinerinius tinklus	Želdinių būklė paprastai nesisieja su atstumu iki požeminių inžinerinių tinklų. Turint objektyvius komunikacijų ir jų apsaugos zonų lokalizacijos duomenis, medžiai augantys ant tinklų yra nesaugotini, o augantys apsaugos zonose – saugotini, bet neatlygintini	Gali būti šalinami atitinkamas komunikacijas eksploatuojančių asmenų ar jų įgaliotų trečiųjų asmenų, išnagrinėjus problemos mastą
	4.3. želdiniai, kenkiantys pastatų fasadų apdailai	Jei želdiniai realiai kenkia pastatų fasadų apdailai, medžius būtų tikslinga pašalinti	Gali būti šalinami išnagrinėjus problemos mastą, pagal suinteresuotų asmenų kreipimąsi
	4.4. želdiniai, užtemdantys gyvenamųjų ar kitų pastatų langus, vaikų žaidimų aikšteles	Jei minėtų objektų insoliacija neatitinka teisės aktais reglamentuojamų reikalavimų, medžius būtų tikslinga pašalinti	Gali būti šalinami išnagrinėjus problemos mastą, pagal suinteresuotų asmenų kreipimąsi
	4.5. želdiniai, šaknų atžalomis arba paviršinėmis šaknimis ardantys kietą ploto dangą	Įrengiant kietas dangas turi būti atsižvelgta į tai, kad iš principo bet kuris medis, laiko bėgyje storėjant šaknims, gali suardyti (iškilnoti) kietas dangas	Esant reikšmingiems kietų dangų suardymams tikslinga šalinti tik nesaugotinus ir mažiau vertingus medžius, kitus – tik išimtiniais atvejais.
	4.6. želdiniai, dėl blogos būklės keliantys pavojų žmonėms,	Blogos būklės želdiniai aprašyti želdinių inventorizavimo	Konkrečių medžių šalinimas numatytas

	statiniams, eismo saugumui	duomenyse	želdinių inventorizavimo duomenyse
	4.7. želdiniai, labai teršiantys aplinką, sukeliantys alergiją	Iš principo visi želdiniai savo žiedadulkėmis gali sukelti alergiją	Šalinimas gali būti numatytas Užsakovo pateiktuose techninio projekto sprendiniuose
	4.8. želdiniai, ardantys statinių konstrukcijas	Jei želdiniai realiai ardo statinių konstrukcijas, tokius medžius tikslinga pašalinti	Šalinimas gali būti numatytas Užsakovo pateiktuose techninio projekto sprendiniuose
5. Želdinių estetinės būklės vertinimas	5.1. želdiniai, gerinantys aplinkos estetiką	Visi geros ar jai artimos būklės medžiai	
	5.2. želdiniai, darantys ar galėsiantys daryti ateityje neigiamą poveikį aplinkos estetikai	Nepatenkinamos – blogos būklės medžiai turintys stambesnių sausų šakų, paveikti defoliacijos, turintys stambių žaizdų ir/ar paveikti puvinio	Medžių šalinimas gali būti numatytas Užsakovo pateiktuose techninio projekto sprendiniuose